

Najważniejsze zagadnienia, w pytaniach i odpowiedziach, ze szkoleń zrealizowanych w ramach zadania publicznego pn. *Prowadzenie w Centrum Organizacji Pozarządowych w Kielcach przy ul. Wojska Polskiego 52 działań mających na celu wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz rozwój lokalnego społeczeństwa obywatelskiego – „Centrum Organizacji Pozarządowych – Kielce”* współfinansowanego przez Miasto Kielce w ramach Programu Współpracy Miasta z Organizacjami Pozarządowymi na 2023 rok

Szkolenie 1

Temat: Obsługa systemu aplikacyjnego SOWA EFS dla wnioskodawców/ beneficjentów

Data realizacji: 12 lipca 2023 roku

Pytanie: Na co zwrócić szczególną uwagę w procesie tworzenia konta organizacji w systemie SOWA EFS?

Odpowiedź: Procedura tworzenia konta organizacji jest intuicyjna ale obarczona niestety punktami krytycznymi, które determinują dalsze funkcjonowanie organizacji w systemie. Najważniejszą kwestią jest... komunikacja wewnątrz organizacji. Generator nie weryfikuje czy konto danej organizacji już istnieje, stąd niestety możliwe jest założenie kilku kont dla jednej organizacji. Osoba tworząca konto organizacji z automatu pełni funkcję administratora. Po utworzeniu konta nie ma technicznej możliwości zmiany tego parametru. Administrator przyjmują i nadaje status nowym użytkownikom systemu.

W przypadku omyłkowego utworzenia kilku kont organizacji należy wybrać jedno z nich a pozostałe usunąć z systemu.

Pytanie: Tworząc konta użytkowników systemu SOWA EFS, jaka jest różnica między rolą pracownika w organizacji a współpracownika organizacji?

Odpowiedź: Role określane przy tworzeniu profili są istotne z racji zakresu uprawnień jaki przysługuje każdej z nich. Podstawową i najistotniejszą różnicą pomiędzy rolą „Pracownik w organizacji” a „Współpracownik organizacji” jest pełniejszy dostęp tego pierwszego do funkcji generatora. Jedynie pracownik i administrator mogą tworzyć od podstaw nowe wnioski o dofinansowanie, w odpowiedzi na ogłoszone konkursy. Konto określone jako „Współpracownik” niestety nie ma dostępu do tej najważniejszej funkcjonalności.

Pytanie: Czy podpisujemy wnioski przygotowane w systemie SOWA EFS?

Odpowiedź: Przygotowując i składając wniosek w odpowiedzi na ogłoszony nabór, nie podpisujemy wniosku. Wymagany jest jedynie podpis kwalifikowalny pod Załącznikiem nr Va – Załącznik nr 1 – Oświadczenie dot. kryterium formalnego nr 5 i kryteriów horyzontalnych nr 5 i nr 7. Nie uznawane są podpisy profilem zaufanym.

Szkolenie 2

Temat: Wzmocnij swoją organizację dzięki Skali Współpracy

Data realizacji: 27 lipca 2023 roku

Pytanie: Według modelu skali współpracy, zespół może funkcjonować w trzech światach. Jakich?

Odpowiedź: Te trzy światy, o których mówi model to światy współpracy, unikania i zmagania. Każdy ze światów składa się z 3 pozycji, co razem daje 9 stanów, w których może znajdować się zespół. Te informacje stanowią podstawę do zrozumienia modelu Skali Współpracy

Pytanie: Czym charakteryzuje się świat współpracy?

Odpowiedź: W tym świecie zespół autentycznie chce współpracować i współdziałać. Osoby w zespole wzajemnie sobie ufają, są wobec siebie szczerzy i udzielają sobie wzajemnie informacji zwrotnych. Mają też świadomość wspólnego celu. Te trzy elementy: zaufanie, szczerze informacje zwrotne i wspólny cel to klucze, które pozwalają na wejście do tego świata. Zespół, który jest w tym świecie nakręca współpraca i współdziałanie. Nawet jeśli zadań jest dużo i są one wymagające, to zespół w świecie współpracy czerpie siłę ze wspólnych działań i sukcesów.

Pytanie: Jak według modelu skali współpracy powstaje konflikt?

Odpowiedź: U podstaw konfliktu leży brak szczerości. Na początku objawia się on tym, że jeśli coś nam przeszkadza – obowiązki, procedury, zachowanie członka zespołu, to zamiast szczerze o tym porozmawiać, zaczynamy o tym plotkować. Rozmawiamy za plecami, co pozwala nam na odreagowanie nieprzyjemnej sytuacji. Powoduje to jednak stopniowe budowanie napięcia wokół zagadnienia. W sytuacji stresowej powoduje to często wybuch, który łatwo prowadzi do krytyki, a ta potrafi przerodzić się w konflikt.

Szkolenie 3

Temat: Źródła finansowania dla organizacji pozarządowych

Data realizacji: 30 sierpnia 2023 roku

Pytanie: Jakie są ograniczenia w przypadku dofinansowania z JST z pominięciem otwartego konkursu ofert?

Odpowiedź: Po pierwsze jest to wartość dofinansowania, które nie może przekroczyć 10 tys. zł. Poza tym inicjatywa musi być możliwa do zrealizowania w ciągu jednego roku kalendarzowego i nie może być dłuższa niż 3 miesiące. Jedna organizacja pozarządowa może uzyskać od jednego samorządu nie więcej jak 2 dofinansowania w roku.

Pytanie: Czy jeśli zbieramy pieniądze na konto organizacji lub w innej formie elektronicznej, to musimy rejestrować zbiórkę publiczną?

Odpowiedź: Nie. Zgodnie z przepisami, jeśli chcemy zbierać pieniądze, to zbiórką publiczną jest tylko sytuacja, gdy zbieramy gotówkę w formie fizycznej. Jeśli przygotujemy puszki, do których ludzie wrzucają pieniądze to wtedy mamy do czynienia ze zbiórką publiczną. Ale jeśli zbieramy pieniądze przelewami lub w innej formie elektronicznej, to nie jest to zbiórka publiczna.

Pytanie: Czym jest działalność odpłatna pożytku publicznego?

Odpowiedź: To działalność prowadzona w obszarze pożytku publicznego, za którą organizacja otrzymuje wynagrodzenie. Przychody z tej działalności nie mogą być jednak wyższe niż jej koszty (organizacja może pobierać pieniądze za swoje usługi, ale nie powinna na tym zarabiać). Poza tym osoby zaangażowane do prowadzenia działań w ramach działalności odpłatnej pożytku publicznego nie mogą zarabiać na niej miesięcznie więcej niż 3-krotność przeciętnego wynagrodzenia. Bardzo ważne jest, że organizacja pozarządowa nie może prowadzić działalności odpłatnej pożytku publicznego i działalności gospodarczej w odniesieniu do tego samego obszaru działalności.

Działalnością odpłatną pożytku publicznego jest też sprzedaż przedmiotów darowizny.

Szkolenie 4

Temat: Opracowywanie ofert konkursowych oraz sprawozdań z realizacji zadania zleconego

Data realizacji: 3 października 2023 roku

Pytanie: Od czego zacząć przygotowanie projektu ?

Odpowiedź: Zgodnie z fazami cyklu życia projektu pierwszym etapem powinno być programowanie czyli identyfikacja programu/ konkursu/ źródła finansowania naszych działań. Kolejnym krokiem powinno być identyfikowanie pomysłu na projekt czyli przeprowadzenie konsultacji, sprawdzenie zgodności naszej koncepcji projektu z kształtem programu i co najważniejsze określenie problemu, który chcemy za pomocą projektu rozwiązać lub zauważalnie złagodzić. Należy pamiętać o kolejności: problem -> projekt. Bez problemu nie ma projektu.

Pytanie: Jaki są najczęstsze błędy popełniane przez osoby przygotowujące projekty?

Odpowiedź: Najczęściej popełnianym błędem jest oderwanie projektu od problemu czyli realizacja działań projektowych dla samej ich realizacji. Działania zaplanowane w projekcie mają być mechanizmem, narzędziem do rozwiązania lub złagodzenia zidentyfikowanego

problemu. Projekt obarczony tym błędem nie rozwiązuje i nie łagodzi żadnego problemu, przez co nie generuje żadnej zmiany.

Częstym błędem autorów projektów jest również pominięcie fazy identyfikacji, prowadzące do pobieżnego zaplanowania projektu a w konsekwencji do problemów z realizacją projektu.

Zdarza się również, że projekty są niezgodne z założeniami programu/ konkursu. Wynika to z błędów w fazie programowania czyli identyfikacji źródła finansowania a nawet, w przypadku wyboru właściwego źródła, nieznajomości regulaminu konkursu.

Wnioskodawcy również bardzo często wyrażają się w projekcie ogólnikowo, pozostawiając wiele w sferze domysłów. Niestety osoby oceniające mogą oceniać jedynie to co wprost wynika z informacji przedstawionych we wniosku o dofinansowanie.

Pewną pułapką jest również stosowanie specjalistycznego języka branżowego czy nadmiar skrótowców. Czynią one wniosek nieczytelnym przez co trudnym do oceny.

Pytanie: Czym należy kierować się przy doborze działań projektowych, jakie chcemy umieścić w projekcie?

Odpowiedź: Zaplanowane w ramach projektu działania muszą być przede wszystkim możliwe do realizacji. Należy wystrzegać się działań ambitnych ale niemożliwych do zrealizowania. Niezrealizowanie działania czy jego częściowe zrealizowanie może nieść za sobą przykre konsekwencje finansowe i prawne.

Działania jakie zaplanujemy w ramach projektu muszą pozwalać na osiągnięcie założonych celów. Każde działania, w sposób bezpośredni lub pośredni powinno dążyć do realizacji celów projektu.

Działania muszą dawać konkretne, mierzalne efekty, którym przypisane zostaną rezultaty ilościowe i jakościowe.

Zaplanowane działania muszą być akceptowalne przez odbiorców projektu. Pobieżna identyfikacja problemu a co za tym i idzie powierzchowna analiza grupy docelowej i jej potrzeb są receptą na problemy w ich realizacji.

Szkolenie 5

Temat: Budowanie wizerunku organizacji i jej promocja

Data realizacji: 26 października 2023 roku

Pytanie: Czym różni się marka organizacji od marki osobistej?

Odpowiedź: Pierwszy poziom definicji marki osobistej to sposób, w jaki jesteś postrzegany przez otoczenie. Nie chodzi więc o to kim jesteś, ale jak widzą i odbierają cię inni. Na ten obraz może się składać wiele elementów. Z bardziej prozaicznych, mogą to być cechy zewnętrzne, np. to jak wyglądasz i jaki styl ubierania preferujesz, jak pachniesz, czy przy przywitaniu

podajesz rękę w sposób pewny i zdecydowany, czy raczej niepewnie. Otoczenie może też postrzegać cię przez sposób w jaki się wystawiasz, zdobyte przez siebie wykształcenie, czy odczytanie. Powyższe przykłady to oczywiście tylko kilka kategorii, które składają się na twoją markę osobistą.

Podobnie jest z organizacjami pozarządowymi. Pierwszy poziom marki organizacji, to sposób w jaki jest postrzegana przez obywateli, wolontariuszy oraz pracowników innych organizacji. Na ten obraz mogą składać się m.in.: wypowiedzi liderów udzielane w mediach, a kojarzone z organizacją, którą reprezentują – również te w mediach społecznościowych, np. na X czy Facebooku. Zazwyczaj lider organizacji X komentujący rządowe regulacje jest postrzegany w kontekście całej organizacji, co znaczy, że jego wypowiedzi traktowane są niejednokrotnie jako stanowisko całej organizacji. Ekspert bądź lider może oczywiście podkreślić w wypowiedzi, że jego opinia jest jedynie prywatna i że w danym momencie nie przedstawia stanowiska organizacji, jednak w praktyce zdarza się to stosunkowo rzadko.

Pytanie: Czym różni się rolka od filmu?

Odpowiedź: Rolka (reel) to krótsze filmy w pionowym formacie, które trwają maksymalnie 60 sekund (lub 90 sekund w zależności od profilu). Filmy to już dłuższe formy – czyli te powyżej 60 sekund.

Pytanie: Czy zasadę „odwróconej piramidy” można zastosować do wszystkich form komunikacji z odbiorcami?

Odpowiedź: Tak, a wręcz należałoby. Zasada umieszczania treści zgodnie z tym, że najważniejsze pojawiają się na początku (odpowiedzi na pytania *co?* i *kto?*), a następnie dalsze informacje (odpowiadające na pytania: *kiedy?*, *gdzie?*, *dlaczego?* i *jak?*) powinna nam przyświecać przy tworzeniu wszelkich tekstów. Metoda ta pozwoli na przekazanie pełnych informacji, przy jednoczesnym zapewnieniu utrzymania zainteresowania tematem odbiorcy.

Szkolenie 6

Temat: Przedsiębiorczość społeczna

Data realizacji: 28 listopada 2023 roku

Pytanie: Czym jest przedsiębiorstwo społeczne?

Odpowiedź: Przedsiębiorstwo społeczne to:

- podmiot ekonomii społecznej, który prowadzi działalność gospodarczą zarejestrowaną w KRS lub działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność oświatową lub działalność kulturalną;
- zatrudnia co najmniej 30% osób, które znalazły się w trudnej sytuacji;

- nie dystrybuuje zysku pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczają go na rozwój firmy lub na reintegrację zawodową i społeczną;
- jest zarządzane na zasadach demokratycznych;
- posiada limit wysokości wynagrodzeń tak, aby ich wysokość nie była sprzeczna z ideą przedsiębiorstwa społecznego;
- zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą), co najmniej trzy osoby w wymiarze czasu pracy co najmniej ¼ etatu, a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu określonych proporcji zatrudnienia;
- prowadzi wobec zatrudnionych osób, uzgodniony z tymi osobami i określony w czasie procesu reintegracyjnego, mający na celu zdobycie lub odzyskanie kwalifikacji zawodowych lub kompetencji kluczowych.

Pytanie: Jak uzyskać status przedsiębiorstwa społecznego?

Odpowiedź: Zgodnie z ustawą o Ekonomii Społecznej proces nadawania statusu Przedsiębiorstwa Społecznego przebiega następująco:

Uzyskanie statusu przedsiębiorstwa społecznego następuje na wniosek podmiotu ekonomii społecznej albo jednostki tworzącej podmiot ekonomii społecznej, w drodze decyzji wojewody właściwego ze względu na siedzibę tego podmiotu albo tej jednostki.

Wniosek o uzyskanie statusu przedsiębiorstwa społecznego zawiera:

- 1) nazwę i formę prawną wnioskodawcy;
- 2) adres siedziby wnioskodawcy i miejsce wykonywania planowanej działalności;
- 3) NIP, numer identyfikacyjny REGON i numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, innej ewidencji lub innym rejestrze;
- 4) określenie celu działalności,
- 5) planowany przedmiot dominującej działalności.

Do wniosku o status PS dołączyć należy załączniki potwierdzające spełnianie poszczególnych kryteriów, które dla PS przewiduje ustawa:

- odpis aktualny z KRS lub innego rejestru,
- statut, umowa spółki lub inny dokument o tym charakterze,
- zaświadczenie z ZUS lub imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych wynagrodzeniach ZUS RCA lub kserokopie /skan 3 umów o pracę/ spółdzielczych umów o pracę,
- uchwała o powołaniu organu konsultacyjno-doradczego,
- uchwała o przeznaczeniu zysku / nadwyżki bilansowej lub polityka rachunkowości PES (ew. statut lub umowa spółki - jeśli zawiera odpowiednie zapisy odnośnie).

Pytanie: Jakie korzyści płyną z posiadania statusu przedsiębiorstwa społecznego?

Odpowiedź: Zasadnicze korzyści z posiadania statusu przedsiębiorstwa społecznego można podzielić na korzyści związane ze wsparciem zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz korzyści związane z dostępem do zamówień publicznych.

1. Korzyści związane ze wsparciem zatrudnienia osób defaworyzowanych:

- refundacja składek ZUS ze środków Funduszu Pracy w odniesieniu do osób defaworyzowanych – dot. składek liczonych od minimalnej pensji, a maksymalny okres refundacji to 24 miesiące oraz w połowie wysokości przez kolejny rok;
- dotacje z Funduszu Pracy na stanowisko pracy (max. 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia i obowiązek trwałości 24 miesiące – według stawek na marzec 2023 r. jest to kwota maksymalnie 40 400,94 zł) i pokrycie kosztów płacy (max. minimalna pensja przez 6 miesięcy przy obowiązku zatrudnienia przez 12 miesięcy),
- dotacje z PFRON na stanowisko pracy (od 6 do 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia przy obowiązku trwałości od 12 do 24 miesięcy – według stawek na marzec 2023 r. jest to od 40 400,94 zł do 101 002,35 zł) i pokrycie kosztów płacy (max. minimalna pensja przez 6 miesięcy przy obowiązku zatrudnienia przez 12 miesięcy),
- zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych części dochodów przedsiębiorstwa społecznego (od 1 stycznia 2023 r.) – dotyczy to dochodów przedsiębiorstwa społecznego o celu reintegracyjnym wydatkowanych na reintegrację zawodową i społeczną pracowników przedsiębiorstwa społecznego; wydatki te muszą być ponoszone w roku podatkowym, który powstał dochód i nie mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów,
- dodatkowe wsparcie związane z zatrudnieniem osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zwrotu kosztów transportowych, czy kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń, o ile wynikają one z zatrudnienia osób z niepełnosprawnością),
- pomniejszenie wpłat na PFRON dla firm, które będą współpracowały z przedsiębiorstwami społecznymi – udogodnienie to będzie istotne w przypadku współpracy przedsiębiorstwa społecznego z dużymi podmiotami, tj. zatrudniającymi co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny etat, bo właśnie takie podmioty wpłacają opłaty na PFRON, jeśli nie mają wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na poziomie 6%; jest tutaj kilka istotnych warunków, np.:
 - ✓ przedsiębiorstwo społeczne musi wtedy zatrudniać co najmniej 10 osób w przeliczeniu na pełny etat, a także mieć wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na poziomie co najmniej 30%,
 - ✓ obniżenie wpłat nie może przekroczyć 50% należnej wpłaty za dany miesiąc i 50% wartości faktury opłaconej na rzecz przedsiębiorstwa społecznego.

2. Korzyści związane z dostępem do zamówień publicznych:

- Przedsiębiorstwa społeczne będą preferowane w zamówieniach jednostek finansów publicznych o wartości poniżej 130 tys. zł netto. W takich zamówieniach będzie możliwość ograniczenia kręgu wykonawców do przedsiębiorstw społecznych.
- Poza tym zgodnie z przepisami prawa zamówień publicznych w przypadku zamówień na usługi zdrowotne, społeczne oraz kulturalne (objęte kodami CPV wskazanymi w art. 361 prawa zamówień publicznych) zamawiający może ograniczyć krąg potencjalnych wykonawców do podmiotów, które spełniają łącznie m.in. trzy poniższe warunki:
 - ✓ celem ich działalności jest realizacja zadań w zakresie użyteczności publicznej związanej ze świadczeniem tych usług oraz społeczna i zawodowa integracja osób defaworyzowanych;
 - ✓ nie działają w celu osiągnięcia zysku, przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników;
 - ✓ struktura zarządzania nimi lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co wykonawca określa w swoim statucie.

Potwierdzeniem spełnienia tych warunków będzie zaświadczenie wydane przez wojewodę.

Szkolenie 7

Temat: Zakładanie, funkcjonowanie oraz likwidacja organizacji pozarządowych

Data realizacji: 7 grudnia 2023 roku

Pytanie: Chcę założyć fundację. Czy oprócz zarządu muszę powołać jeszcze jakiś inny organ w fundacji. Ile osób musi być minimalnie w fundacji?

Odpowiedź: Przepisy nie określają minimalnej liczby osób w zarządzie fundacji co oznacza, że może to być organ składający się z 1 osoby. Nie ma też wymogu powoływania innych organów w fundacji, która nie ma statusu Organizacji Pożytku Publicznego. Oznacza to, że może być tak, że fundacja ma tylko zarząd. Zdecydowanie nie rekomendujemy jednak powoływania fundacji tylko z jednoosobowym zarządem i bez rady fundacji lub innego organu statutowego.

Pytanie: Zmieniamy skład zarządu. Od kiedy nowo wybrane osoby mogą reprezentować naszą organizację?

Odpowiedź: Od chwili podjęcia uchwały w sprawie wyboru składu zarządu. Od tej chwili stary zarząd nie może reprezentować organizacji (mimo, że nadal jest wskazany w KRS), a reprezentację podmiotu przejmuje nowy zarząd. Wpis w rejestrze KRS w tym aspekcie nie decyduje o prawie do reprezentowania organizacji. Jeśli nowy zarząd nie jest wpisany do KRS,

ale musi podjąć działanie reprezentujące organizację, to często musi potwierdzić swoje prawo do reprezentowania organizacji poprzez okazanie uchwały w sprawie wyboru.

Pytanie: Kto w stowarzyszeniu podpisuje umowę z prezesem zarządu?

Odpowiedź: Zgodnie z ustawą, umowy z osobą wchodzącą w skład zarządu podpisuje organ kontroli wewnętrznej (najczęściej jest to komisja rewizyjna) albo pełnomocnik wskazany przez walne zgromadzenie członków stowarzyszenia. Nie można jednak podpisywać umów pomiędzy osobą wchodzącą w skład zarządu a zarządem stowarzyszenia. Takie umowy są niezgodne z ustawą, a przez to – nieważne.

Ograniczenie takie nie dotyczy fundacji, gdyż przepisy, które to regulują dotyczą wyłącznie stowarzyszeń.